

Primljeno: ožujak 2009.

LANA MILIVOJEVIĆ*

Prekršajni nalog i obavezni prekršajni nalog po novom Prekršajnom zakonu

Prekršajni zakon, NN 107/07., donio je niz novina, no u ovom tekstu bit će prikazana zakonska regulativa vezana uz prekršajni nalog i novouvedeni institut obaveznoga prekršajnog naloga.

1. ODLUKE U PREKRŠAJNOM POSTUPKU I NAČIN NJIHOVOG DONOŠENJA

Novim Prekršajnim zakonom¹ (u daljnjem tekstu Zakon), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2008. godine nastupile su određene izmijene u pogledu odluka koje je moguće donijeti u prekršajnom postupku, što je rezultiralo proširenjem njihovog kataloga.² Iz važećeg teksta Zakona jasno je da su kao odluke u prekršajnom postupku (čl. 143. st. 1.) propisane:

- presuda
- rješenje o prekršaju
- prekršajni nalog
- rješenje
- naredba.

Vezano uz navedene odluke treba reći da presudu donosi isključivo sud, rješenje o prekršaju donosi tijelo državne uprave koje provodi prekršajni postupak, te da prekršajni nalog, rješenje i naredbu kao moguće odluke donose i druga tijela koja sudjeluju u prekršajnom postupku (st. 2.-4. istog članka).

* mr. sc. Lana Milivojević, predavačica na Katedri kaznenog prava na Visokoj policijskoj školi MUP-a RH, Zagreb.

¹ NN 107/07.

² Po ranijem Zakonu o prekršajima odluke u prekršajnom postupku bile su rješenje o obustavi postupka (čl. 196.) i rješenje kojim se okrivljenik proglašava krivim (čl. 197.).

Općenito uz odluke propisano je člankom 144. stavka 1. Zakona da njih u prekršajnom postupku donosi vijeće, sudac, predsjednik vijeća i voditelj prekršajnog postupka. Prekršajni nalog, rješenje i naredbu prije pokretanja, odnosno započinjanja prekršajnog postupka, a u vezi s njim, donose tijela koja su na to po zakonu ovlaštena, o čemu će u daljnjem tekstu biti riječi. Poblizje je određeno kako se odluke vijeća donose nakon usmenog vijećanja i glasovanja, a svaka pojedina odluka donesena je kad je za nju glasovala većina članova vijeća (st. 2. istog članka). Prilikom vijećanja i glasovanja predsjednik vijeća dužan je brinuti se da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre i glasuje posljednji (st. 3. istog članka). Istim stavkom propisano je da članovi vijeća ne mogu odbiti glasovati o pitanjima koja postavi predsjednik vijeća. Zasjedanje je pri tome nejavno uz obavezu vođenja posebnog zapisnika koji potpisuju predsjednik vijeća, članovi vijeća i zapisničar. Zapisnik ostaje u spisu predmeta (st. 4. istog članka).

Usredotočit ćemo se na prekršajni nalog i obavezni prekršajni nalog kao jedne od mogućih odluka koje se donose u okviru prekršajnog postupka, na ovlaštenike za njihovo izdavanje, njihov sadržaj i postupak izdavanja.

2. PREKRŠAJNI NALOG

2.1. Opći uvjeti za izdavanje prekršajnog naloga i ovlaštenici za njegovo izdavanje

Vežano uz prekršajni nalog treba napomenuti da je novim Prekršajnim zakonom (u Glavi XXX. Zakona), sada taksativno navedeno koji su to opći uvjeti izdavanja prekršajnog naloga. U članku 228. stavka 1. Zakona navodi se da se prekršajni nalog kao posebna odluka o prekršaju može izdati:

- prije pokretanja prekršajnog postupka
- nakon pokretanja prekršajnog postupka, bez provođenja glavne rasprave odnosno postupka.

Decidirano je određeno da se prekršajni nalog može izdati samo protiv punoljetnog počinitelja prekršaja (st. 2. istog članka), te da (ako Zakonom nije određeno drukčije) se njime može izreći, odnosno primijeniti svaka od propisanih prekršajnopравnih sankcija za punoljetne počinitelje prekršaja, oduzimanje imovinske koristi, odrediti naknada paušalne svote troškova za izdavanje prekršajnog naloga i troškovi nastali utvrđivanjem prekršaja upotrebom tehničkih sredstava ili provođenjem potrebnih analiza i vještačenja, a sve sukladno zakonski odredbama (st. 3. istog članka).

Propisano je i da se prekršajnim nalogom ne može izreći kazna zatvora ni zaštitne mjere, izuzev oduzimanje predmeta i zabrana upravljanja motornim vozilom (st. 4. istog članka).

U preostalom postupanju pri izdavanju prekršajnog naloga na odgovarajući se način primjenjuju ostale odredbe Zakona, ukoliko nije nešto drukčije određeno.

Vežano uz ovlaštenike za izdavanje prekršajnog naloga također su nastupile određene novine u komparaciji sa starim Zakonom o prekršajima³ (ranije čl. 160.), pa su sada

³ NN 88/02., 122/02., 187/03., 105/04., 127/04. Ranije, ovlaštenici po čl. 160.: sud, upravno tijelo koje vodi prekršajni postupak, državni odvjetnik, policija, inspeksijske službe i druga upravna tijela u okviru svoje djelatnosti, pravne osobe s javnim ovlastima kada postupaju u okviru ovlasti koje su im dane.

kao ovlaštenici za izdavanje prekršajnog naloga sukladno članku 229. stavka 1. Zakona navedeni:

- sud
- tijelo državne uprave koje vodi prekršajni postupak
- ovlašteni tužitelji iz članka 109. stavka 1. točaka 1. i 2. ovog Zakona⁴ te državne agencije osnivač kojih je Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske.⁵

U slučaju da je optužni prijedlog podnio tužitelj oštećenik, sud i tijelo državne uprave koje vodi prekršajni postupak mogu izdati prekršajni nalog samo na njegov prijedlog (st. 2. istog članka).

Od članka 230. do 233. Zakona propisani su uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi pojedini ovlaštenici mogli izdati prekršajni nalog.

Tako se, vezano uz nalog suda, traži da je neki od ovlaštenih tužitelja podnio optužni prijedlog, da sud nije donio rješenje sukladno članku 161. stavka 1., kojim se oglasio nenadležnim i stavka 4. Zakona, kojim je zbog nedostatka podataka u optužnom prijedlogu bez kojih nije moguće voditi postupak, rješenjem odbacio optužni prijedlog.

Također, da je prekršaj iz optužnog prijedloga utvrđen:

- neposrednim opažanjem ili obavljenim nadzorom ovlaštene osobe tužitelja koja je o tome sačinila službenu bilješku ili zapisnik, ili
- na temelju vjerodostojne dokumentacije, uključivši i zapisnik o očevidu nadležnog tijela, ili
- upotrebom propisanih tehničkih uređaja ili provođenjem odgovarajućih propisanih laboratorijskih analiza i vještačenja (čl. 230.).

Nadalje, kada tijelo državne uprave koje vodi prekršajni postupak izdaje prekršajni nalog (čl. 231.) moraju biti ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- da je ovlašteni tužitelj iz članka 109. stavka 1. točaka 1., 2., 3. i 4. (u slučaju iz čl. 229. st. 2.)⁶ ovog Zakona podnio optužni prijedlog, ili je zaprimilo prijavu o počinjenju prekršaja
- da nije donijelo rješenje prema članku 161. stavcima 1. i 4. ovog Zakona
- da je prekršaj iz optužnog prijedloga ili prijave utvrđen:
 - neposrednim opažanjem ili obavljenim nadzorom ovlaštene službene osobe tužitelja ili samoga tijela državne uprave koje vodi prekršajni postupak koja je o tome sačinila službenu bilješku ili zapisnik, ili
 - na temelju vjerodostojne dokumentacije, uključivši i zapisnik o očevidu nadležnog tijela, ili
 - upotrebom propisanih tehničkih uređaja ili provođenjem odgovarajućih propisanih laboratorijskih analiza i vještačenja.

Državni odvjetnik može izdati prekršajni nalog (čl. 232.), ako je prekršaj iz prijave o prekršaju utvrđen:

⁴ Državni odvjetnik, tijelo državne uprave, pravna osoba s javnim ovlastima, oštećenik.

⁵ Primjerice, Financijska agencije (FINA), Agencija za nadzor tržišnog natjecanja, Središnja depozitarna agencija itd.

⁶ Čl. 229. st. 2.: Ako je optužni prijedlog podnio tužitelj oštećenik, sud i tijelo državne uprave koje vodi prekršajni postupak mogu izdati prekršajni nalog samo na njegov prijedlog.

- neposrednim opažanjem ili obavljenim nadzorom ovlaštene osobe tijela koje je podnijelo prijavu o prekršaju i o tome sačinilo službenu bilješku ili zapisnik, ili
- na temelju vjerodostojne dokumentacije, uključivši i zapisnik o očevidu nadležnog tijela, ili
- upotrebom propisanih tehničkih uređaja ili provođenjem odgovarajućih propisanih laboratorijskih analiza i vještačenja.

Naposljetku, tijela državne uprave i državne agencije kao ovlašteni tužitelji mogu izdati prekršajni nalog (čl. 233. st. 1.) ukoliko su utvrdili prekršaj:

- neposrednim opažanjem ili obavljenim nadzorom njihovih ovlaštenih službenih osoba pri obavljanju inspekcijskog ili drugog nadzora iz njihove nadležnosti, koje su o tome sačinile službenu bilješku ili zapisnik, ili
- na temelju vjerodostojne dokumentacije, uključivši i zapisnik o očevidu nadležnog tijela, ili
- upotrebom propisanih tehničkih uređaja ili provođenjem odgovarajućih propisanih laboratorijskih analiza i vještačenja.

Sukladno odredbama iz stavka 2. istog članka propisano je da se odredbe ovog Zakona o tijelima državne uprave kao ovlaštenicima za izdavanje prekršajnog naloga u svemu primjenjuju i na državne agencije iz članka 229. stavka 1. točke 3. Zakona.

2.2. Sadržaj prekršajnog naloga, postupak njegovog izdavanja i mogućnost podnošenja prigovora

Vezano uz sadržaj prekršajnog naloga (čl. 234. st. 1. i 2.) načelno treba reći da se u pisanom obliku izdaje po svom sadržaju sukladno odredbama članka 183. i 185. Zakona⁷, koje se odnose na sadržaj presude u prekršajnom postupku, ukoliko odredbama u sadržaju prekršajnog naloga nešto nije drukčije regulirano. U obrazloženju prekršajnog naloga navode se kratko samo dokazi i drugi uvjeti predviđeni Zakonom, koji opravdavaju njegovo izdavanje.

U pogledu dostave prekršajnog naloga (čl. 234. st. 3. i 4.), propisano je da ga sud dostavlja okrivljeniku, njegovu branitelju ako ga ima i tužitelju, dok tijelo državne uprave koje vodi prekršajni postupak dostavlja prekršajni nalog okrivljeniku, njegovu branitelju ako ga ima i tužitelju ako se postupak vodi na zahtjev ovlaštenog tužitelja. Ostali ovlaštenici za izdavanje prekršajnog naloga dostavljaju prekršajni nalog okrivljeniku.

Protiv prekršajnog naloga postoji mogućnost podnošenja prigovora izdavatelju u roku od osam dana. Prigovor koji je pravodobno podnijela ovlaštena osoba suspenzivnog je karaktera i odgađa izvršenje prekršajnog naloga (čl. 236. st. 2.).

⁷ Presuda kojom se okrivljenik oglašava krivim (čl. 183.): 1) U presudi kojom se okrivljenik proglašava krivim sud će izreći: 1. za koje djelo se proglašava krivim, uz naznaku činjenica i okolnosti koje čine obilježje prekršaja te onih o kojima ovisi primjena ovoga Zakona i propisa kojim je prekršaj propisan, 2. naziv prekršaja prema propisu kojim je propisan, 3. koja se kazna izriče ili druga mjera primjenjuje ili se prema odredbama ovoga Zakona oslobađa od kazne, 4. koja se zaštitna mjera primjenjuje i oduzima li se imovinska korist, 5. odluku o uračunavanju zadržavanja i svakom lišenju slobode, 6. odluku o troškovima prekršajnog postupka te imovinskopravnom zahtjevu. (2) Ako je okrivljeniku izrečena novčana kazna, u presudi će se odrediti rok njezina plaćanja.

Prigovor protiv prekršajnog naloga mogu podnijeti (čl. 235. st. 1.):

- okrivljenik
- branitelj
- osobe iz članka 192. stavka 2. Zakona⁸.

Naravno, postoji mogućnost da se okrivljenik odrekne prava na podnošenje prigovora protiv prekršajnog naloga, a od pravodobno podnesenog prigovora može odustati do započinjanja prekršajnog postupka i prije nego je prekršajni nalog stavljen izvan snage. Pri odricanju od prava na podnošenje prigovora i odustanka od već podnesenog prigovora treba reći da su neopozivi. Ukoliko okrivljenik iz opravdanih razloga propusti rok za podnošenje prigovora dopustit će se povrat u prijašnje stanje, a prilikom odlučivanja molbi za povrat u prijašnje stanje primijenit će se odredbe Zakona koje se odnose na molbu za povrat u prijašnje stanje zbog propuštanja roka za podnošenje žalbe protiv presude (čl. 235.)

Prigovor mora sadržavati (čl. 236.):

- naznaku prekršajnog naloga protiv kojeg se podnosi i tijela kojem se podnosi
- ime i prezime podnositelja i njegov potpis
- osnova zbog kojeg se prigovor podnosi
- obrazloženje, ako se prigovor podnosi samo zbog izrečenih, odnosno primijenjenih prekršajnopравnih sankcija.

Komparacije radi, u ranijem zakonskom tekstu prigovor protiv prekršajnog naloga bio je opisan u članku 167. te je bilo dovoljno da se naznači prekršajni nalog protiv kojeg se prigovor podnosi, adresu i potpis podnositelja, sam prigovor nije bilo potrebno posebno obrazložiti, dok se prijedlog za izvođenje dokaza morao posebno obrazložiti.

U novom zakonskom tekstu sada su u članku 237. iznijete osnove zbog kojih se prigovor može podnijeti, a to su:

- poricanja prekršaja
- izrečene odnosno primijenjene prekršajnopравne sankcije, oduzete imovinske koristi ili određenih troškova u povodu izdavanja prekršajnog naloga (za ovu stavku podnositelj treba obrazložiti prigovor i podnijeti dokaze o činjenicama na kojima temelji prigovor).

Vezano uz postupak po prigovoru (čl. 238.), treba ukratko reći kako je propisano da će nepravodoban (zbog proteka roka) i nedopusšten prigovor (neovlaštene osobe) rješenjem odbaciti izdavatelj prekršajnog naloga. Također, rješenjem će se odbaciti prigovor za koji se ne može utvrditi na koji se prekršajni nalog odnosi ili tko je podnositelj. Ukoliko prigovor ne sadrži potpis podnositelja, pozvat će se podnositelj da ga potpiše u roku od 8 dana, a ukoliko to ne učini, prigovor će se odbaciti. Protiv rješenja o odbacivanju prigovora pravo

⁸ Ovlaštenici prava na žalbu (čl. 192.): (1) Žalbu protiv prvostupanjske presude mogu podnijeti stranke, branitelj i oštećenik. (2) U korist okrivljenika žalbu mogu podnijeti i njegov bračni i izvanbračni drug, srodnik u uspravnoj liniji, zakonski zastupnik, posvojitelj, posvojenik, brat, sestra i udomljenik. Žalbeni rok i u tom slučaju teče prema članku 191. stavku 1. ovoga Zakona. (3) Tužitelj može podnijeti žalbu i na štetu i u korist okrivljenika. (4) Oštećenik može pobijati presudu samo zbog odluke o troškovima prekršajnog postupka. (5) Žalbu može podnijeti i onaj kome je oduzeta imovinska korist pribavljena prekršajem. (6) Branitelj okrivljenika i osobe iz stavka 2. ovoga članka mogu podnijeti žalbu i bez posebne ovlasti okrivljenika, ali ne i protiv njegove volje.

na žalbu ima podnositelj prigovora. O žalbi protiv rješenja o odbačaju prigovora rješava i odlučuje Visoki prekršajni sud, i to na način opisan u članku 238. stavka 8.⁹, pri čemu treba navesti da u točki 4. istog članka i stavka stoji da taj sud pri odlučivanju nije vezan zabranom reformacije *in peius* opisanoj u članku 202. stavka 4. Zakona.

Nadalje, prigovor koji ne sadrži druge podatke iz članka 236. uzet će se u razmatranje. No, ako prigovor ne sadrži osnovu za pobijanje iz prethodno navedenog članka 237. stavka 1. Zakona, ili ako ona nije jasna, smatrat će se da je prigovor podnesen zbog poricanja prekršaja (čl. 237. st. 1. t. 1.)

Iz istog članka, stavka 9., razvidna je mogućnost da prigovor bude podnesen iz osnova opisanih u članku 237. stavku 1. točke 1. Zakona, i to protiv prekršajnog naloga suda ili tijela državne uprave koje vodi prekršajni postupak koji nisu donijeli rješenje sukladno stavku 1. (rješenje o odbacivanju nepravodobnog i nedopuštenog prigovora), stavku 4. (rješenje o odbacivanju kada se ne može utvrditi na koji se prekršajni nalog odnosi ili tko je podnositelj prigovora) i stavku 5. ovog članka (rješenje o odbacivanju prigovora jer ne sadrži potpis podnositelja, koji je na navedeno upozoren, a nije ga potpisao u roku od 8 dana), kao i u slučaju iz stavka 7. ovog članka (nejasna osnova prigovora ili je prigovor ne sadrži pa se presumira da je podnijet radi poricanja prekršaja), pa se onda provodi prekršajni postupak. Nakon otvaranja glavne rasprave odnosno prije ispitivanja okrivljenika izdani će se prekršajni nalog rješenjem staviti izvan snage. Protiv rješenja o stavljanju prekršajnog naloga izvan snage nije dopuštena žalba. Na isti način kao u ranije opisanom stavku 9. istog članka postupit će se i u slučaju da je podnesen prigovor iz članka 237. stavka 1. točke 1. Zakona protiv prekršajnog naloga ovlaštenih tužitelja koji nisu donijeli rješenje sukladno stavcima 1., 4. i 5. istog članka, tj. prekršajni nalog će zajedno s prigovorom dostaviti nadležnom sudu radi postupanja. Pri odlučivanju po stavku 9. i 10. treba reći da sukladno stavku 12. istog članka sud nije vezan zabranom reformacije *in peius* (čl. 202. st. 4. Zakona).

Ako je podnesen prigovor iz članka 237. stavka 1. točke 2. Zakona, a izdavatelj prekršajnog naloga ne donese rješenje sukladno ranije u tekstu pojašnjenim stavcima 1., 4. i 5. ovog članka, dostavit će prekršajni nalog skupa s prigovorom Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske koji će prigovor prihvatiti žalbom protiv prekršajnog naloga i

⁹ Čl. 238. st. 8.: Rješavajući o žalbi protiv rješenja o odbačaju prigovora, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske rješenjem može: 1. odbaciti kao nepravodobnu ili nedopuštenu žalbu, 2. odbiti žalbu kao neosnovanu, 3. prihvatiti žalbu, ukinuti prvostupanjsko rješenje i predmet dostaviti izdavatelju prekršajnog naloga na ponovno odlučivanje, 4. prihvatiti žalbu, preinačiti prvostupanjsko rješenje i prigovor prihvatiti pravodobnim, dopuštenim odnosno potpunim, te ako se radi o prigovoru iz članka 237. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona podnesenom protiv prekršajnog naloga suda ili tijela državne uprave koje vodi prekršajni postupak dostaviti im spis radi provođenja prekršajnog postupka, a ako se radi o prigovoru podnesenom protiv prekršajnog naloga izdanom od drugog ovlaštenog izdavatelja dostaviti mu spis radi dostave spisa sudu ili tijelu državne uprave koje vodi prekršajni postupak radi provođenja prekršajnog postupka. Sud ili tijelo državne uprave će, u ovom slučaju, izdani prekršajni nalog prihvatiti kao optužni prijedlog tužitelja. Pri tom se neće primijeniti odredba članka 117. stavka 4. ovoga Zakona ako prekršajni nalog sadrži podatke o prekršaju i njegovu počinitelju. Ako se, u ovom slučaju, radi o prigovoru iz članka 237. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona, Visoki će prekršajni sud Republike Hrvatske postupiti prema stavku 11. ovoga članka.

odlučiti odgovarajućom primjenom odredbi Zakona koje se odnose na postupak povodom žalbe (st. 11.).

3. OBAVEZNI PREKRŠAJNI NALOG

3.1. Opći uvjeti izdavanja obaveznoga prekršajnog naloga

U Glavi XXXI. Zakona nalaze se odredbe o obaveznom prekršajnom nalogu i naplati novčane kazne na mjestu počinjenja prekršaja.

Obavezni prekršajni nalog zakonska je novina radi smanjenja broja vođenja prekršajnih postupaka i nije postojao u staroj zakonskoj regulativi.

Tako se prije pokretanja prekršajnog postupka protiv počinitelja prekršaja, uključivši i maloljetnika¹⁰, obavezno izdaje prekršajni nalog ovlaštenih tužitelja iz članka 109. stavka 1. točke 1. i 2. Zakona, i to:

- za prekršaj propisan odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- za prekršaj propisan zakonom za koji je kao kazna propisana samo novčana kazna do 2.000,00 kuna za fizičku osobu, do 5.000,00 kuna za počinitelja prekršaja fizičku osobu obrtnika i osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, do 10.000,00 kuna za pravnu sobu i do 5.000,00 kuna za odgovornu osobu u pravnoj osobi. Ako za prekršaj odgovaraju pravna i u njoj odgovorna osoba, a uvjeti za izdavanje obaveznog prekršajnog naloga postoje samo u odnosu na pravnu osobu, obavezni prekršajni nalog izdat će se i u odnosu na pravnu i u odnosu na odgovornu osobu. Ako uvjeti za izdavanje obaveznog prekršajnog naloga postoje samo u odnosu na odgovornu osobu, neće se izdavati obavezni prekršajni nalog (čl. 239. st. 1.).

Ako je ovlaštenu tužitelj u prethodno opisanim prekršajima umjesto prekršajnog naloga iz stavka 1. ovog članka podnio optužni prijedlog, sud taj će optužni prijedlog odbaciti (st. 6. istog članka).

Stavkom 2. istog članka propisano je da ovlaštenu tužitelji iz članka 109. stavka 1. i 2. Zakona mogu izdati prekršajni nalog sukladno odredbama o obaveznom prekršajnom nalogu i ako je zakonom za određeni prekršaj propisana novčana kazna veća od onih iz stavka 1. točke 2. ovog članka, ako je prema odredbama Zakona za odnosni prekršaj moguće izreći opomenu ili novčanu kaznu do iznosa iz stavka 1. točke 2. ovog članka. No, u tom će se slučaju primijeniti odredba stavka 4. ovog članka koja kaže da se prekršajnim nalogom iz stavka 1. i 2. ovog članka može osim kazne odrediti naknada paušalne svote troškova za izdavanje prekršajnog naloga do 100,00 kuna i troškovi nastali utvrđivanjem prekršaja upotrebom tehničkih sredstava ili provođenjem potrebnih analiza i vještačenja.

Na prekršajni nalog iz stavka 1. i 2. istog članka analogno će se primijeniti ranije opisana odredba članka 234. Zakona vezana uz sadržaj prekršajnog naloga i dostavu, a u postupku za izdavanje obaveznoga prekršajnog naloga na odgovarajući će se način

¹⁰Za razliku od ranije izloženog prekršajnog naloga (čl. 228. st. 2.), obavezni prekršajni nalog moguće je izdati i protiv maloljetnog počinitelja prekršaja.

primijeniti i odredbe Zakona vezane uz izdavanje prekršajnog naloga, izuzev ako odredbama Zakona o izdavanju obaveznoga prekršajnog naloga nije nešto drukčije određeno.

Vežano uz moguć stjecaj prekršaja, ako za jedan prekršaj ili više prekršaja ne postoje uvjeti za izdavanje obaveznoga prekršajnog naloga, ili ako bi prekršajnim nalogom za više prekršaja trebalo obuhvatiti više okrivljenika, a za neki od prekršaja ne postoje uvjeti iz stavaka 1. i 2. istog članka, neće se primijeniti odredbe o obaveznom izdavanju prekršajnog naloga. Ovlašteni tužitelj može u takvom slučaju izdati prekršajni nalog prema propisima o obaveznom izdavanju prekršajnog naloga samo u pogledu onih prekršaja i njihovih počinitelja za koje postoje uvjeti iz stavaka 1. i 2. ovog članka (st. 3.).

Posebnost je obavezno izdavanje prekršajnog naloga kada je tužitelj pravna osoba s javnim ovlastima ili oštećenik (čl. 240.). U slučaju kada je prekršaj propisan odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a ovlašteni tužitelj je osoba s javnim ovlastima ili oštećenik, ovlašteni će tužitelj nadležnom tijelu lokalne i područne (regionalne) samouprave podnijeti zahtjev za izdavanjem obaveznoga prekršajnog naloga. Zahtjev treba sadržati bitne podatke o podnositelju, okrivljeniku, samom prekršaju i dokaze kojima se utvrđuje prekršaj. U odnosu na taj prekršajni nalog propisano je da će se na odgovarajući način primijeniti odredbe članka 239. stavaka 2.-6. Zakona koje se odnose na ranije izložene opće uvjete za izdavanje obaveznoga prekršajnog naloga. No, izuzetak je kada je prekršaj propisan zakonom, a ovlašteni tužitelj je pravna osoba s javnim ovlastima ili oštećenik, jer se tada ne primjenjuju odredbe o obaveznom izdavanju prekršajnog naloga.

3.2. Podnošenje prigovora protiv obaveznoga prekršajnog naloga

Protiv obaveznoga prekršajnog naloga mogu tijelu koje ga je izdalo podnijeti prigovor u roku od osam dana:

- okrivljenik
- branitelj
- osoba iz članka 192. stavka 2. Zakona.

Pravodoban prigovor podnesen od ovlaštene osobe suspenzivnog je karaktera i zadržava izvršenje prekršajnog naloga. Sadržaj prigovora propisan je sukladno članku 236. ovog Zakona, opisanom pod ranije obrađenim prekršajnim nalogom.

Osnove za podnošenje prigovora opisane su u članku 242. te ga se može podnijeti zbog:

- poricanja prekršaja
- izrečene, odnosno primijenjene prekršajnepravne sankcije ili određenih troškova u povodu izdavanja prekršajnog naloga.

Zbog poricanja prekršaja podnositelj u prigovoru treba navesti razloge poricanja prekršaja (nije počinio prekršaj, djelo nije prekršaj, postoje okolnosti koje isključuju krivnju), a ako se prigovor podnosi iz osnova izrečene, odnosno primijenjene prekršajnepravne sankcije ili određenih troškova u povodu izdavanja prekršajnog naloga, podnositelj treba obrazložiti prigovor i podnijeti dokaze o činjenicama na kojima temelji prigovor.

Tijelo koje je izdalo prekršajni nalog primit će prigovor protiv prekršajnog naloga, kojega će bez odgode zajedno sa spisom predmeta dostaviti prekršajnom sudu nadležnom prema mjestu počinjenja prekršaja. U daljnjem postupanju sud će rješenjem odbaciti ne-

pravodoban i nedopušten prigovor te prigovor kojemu se ne može ustanoviti podnositelj ili prekršajni nalog protiv kojeg se prigovor podnosi. Ukoliko prigovor ne sadrži potpis podnositelja, sud će pozvati podnositelja da ga potpiše u roku od 8 dana, a ukoliko to ne učini, prigovor će se odbaciti i protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

Prigovor koji ne sadrži neke druge podatke iz članka 236. Zakona uzet će se u razmatranje, a ukoliko prigovor ne sadrži osnovu iz članka 237. stavka 1. Zakona, ili ona nije jasna, smatrat će se da je prigovor podnesen zbog poricanja prekršaja (čl. 237. st. 1. t. 1.).

Za razliku od postupka izdavanja prekršajnog naloga, u postupku izdavanja obaveznoga prekršajnog naloga nije moguće podnositi molbu za povrat u prijašnje stanje (čl. 243.).

U daljnjem postupanju, ako sud nije odbacio prigovor koji je podnesen zbog poricanja prekršaja, ili nije donio presudu zbog postojanja nekog od razloga iz članka 196. točaka 1.-4. Zakona¹¹, provest će žurni postupak (čl. 221.) i donijeti presudu protiv koje nije dopuštena žalba.

Ako je prigovor podnesen zbog izrečene kazne ili troškova postupka, sud će izvan rasprave ili žurnog postupka presudom odbiti prigovor i potvrditi prekršajni nalog, ako nađe da prigovor nije osnovan ili presudom preinačiti prekršajni nalog u pogledu odluke o kazni ili troškovima postupka, ukoliko nađe da je prigovor dijelom ili u cijelosti osnovan. Protiv ovako donesene presude nije dopuštena žalba.

LITERATURA

1. *Prekršajni zakon*. NN 107/07. Zagreb: Narodne novine.
2. *Zakon o prekršajima*. NN 88/02., 122/02., 187/03., 105/04., 127/04. Zagreb: Narodne Novine

¹¹ Povrede odredaba materijalnog prekršajnog prava (čl. 196.): Povreda materijalnog prekršajnog prava postoji ako je zakon ili na njemu utemeljen propis povrijeđen u pitanju: 1. je li djelo za koje se protiv okrivljenika vodi postupak prekršaj, 2. ima li okolnosti koje isključuju krivnju, 3. ima li okolnosti koje isključuju prekršajni progon a osobito je li nastupila zastara prekršajnog progona ili je stvar već pravomoćno presuđena, 4. je li glede prekršaja koji je predmet optužbe primijenjen propis koji se ne može primijeniti, 5. je li odlukom o kazni, uvjetnoj osudi ili opomeni odnosno odlukom o zaštitnoj mjeri ili o oduzimanju imovinske koristi prekoračena ovlast koju sud ima po zakonu, 6. jesu li povrijeđene odredbe o uračunavanju uhićenja, zadržavanja i izdržane kazne.